

MIKROEKONOMIKA II

CÍLE PODNIKU A JEHO FUNKCE

Primární cíl podniku

- Co je primárním cílem podniku?

Na tuto otázku odpovídá Teorie firmy.

Původně:

Primární cíl podniku = maximalizace zisku

Základní ukazatele:

- **Celkový zisk** – původní ukazatel
- **Ukazatele výnosnosti:**
- **ROI** (Return on Investment) – výnosnost investic (1919 firma Du Pont), v %

$$\text{ROI} = \text{zisk} / \text{investice} \times 100$$

- **ROE** (Return on Equity) – výnosnost vlastního jmění

$$\text{ROE} = \text{EAT} \text{ (Earning After Tax)} / \text{VK}$$

- V praxi je primárním cílem maximalizace zisku

—————→ ROE a EPS

EPS (Earnings Per Share) = zisk / 1 akcie

Příklad

- Podnik vydal 100 000 akcií, zisk za rok činil 40 mil. Kč

EPS = ?

- Podnik vydá 100 000 akcií navíc a za utržené peníze rozšíří výrobu, což přinese 20 mil. Kč zisk/rok

Celkový zisk = ?

EPS = ?

Z jakého hlediska je EPS důležitým ukazatelem při rozhodování?

Jaké další faktory ovlivňují primární cíl podniku?

- Sledovat pouze EPS nestačí! Je třeba zaměřit se na růst bohatství v čase, vyjádřeným růstem ceny jedné akcie.
- Uvažovat o vlivu rizika.
- Způsob financování

- Zisk = částka patřící akcionářům
- Dividendová politika
 - ➔ Zisk vyplacen v penězích (dividenda)
 - ➔ Zadržen (použit na investice)

Co chtějí akcionáři?

Co je cílem podniku?

Cíl – maximalizace tržní ceny akcií

- Růst ceny akcie závisí na:
 - Podílu zisku na akcii
 - Časovém rozložení toku výnosů
 - Rizikovosti projektových výnosů
 - Míře použití dluhu
 - Dividendové politice

Cíl – maximalizace hodnoty podniku

- V praxi převládá toto pojetí cílů podnikání a je základem pro:

SHAREHOLDER VALUE (maximalizace hodnoty pro akcionáře)

Co je to hodnota podniku?

- Hodnota podniku:
 - Účetní
 - Tržní
 - Likvidační
 - Hodnota pokračujícího podniku

Shareholder Value = současná hodnota očekávaných budoucích čistých peněžních toků (zisk)!

Odlišnost cílů malého a velkého podniku

- **Velká společnost:**
 - Oddělení vlastnictví od řízení (a. s.)
 - Složité vztahy mezi vlastníky a manažery
 - Musí manažeři striktně sledovat jen zájmy akcionářů?
 - Čí zájmy by měli ještě sledovat?

- Manažeři dále sledují zájmy:
 - Zaměstnanců,
 - Zákazníků,
 - Obce,
 - ...

Sociální odpovědnost

Svazek cílů/cílový systém

- Vlastník
- Jako stakeholder má výsadní postavení.
- Z výsledku hospodaření musí uspokojit vždy nejprve ostatní stakeholdery a to, co mu zbude (co mu patří), je zisk.

Proto – maximalizace hodnoty podniku pro vlastníky je základním cílem podniku.

- Nejvýstižněji vyjadřují shareholder value ukazatele: MVA a EVA
- Závěr:

Manažeři uskutečňují primární cíl podnikání – maximalizaci hodnoty podniku, resp. maximalizaci hodnoty pro vlastníky – za existence řady sociálních a jiných vedlejších omezení a za existence cílů dalších zájmových skupin.

- **Malá firma:**
- Od velkých firem se liší formou vlastnictví, způsobem a úrovní svého řízení, možností přístupu ke kapitálovým zdrojům (ztížený přístup k úvěrům).
- Majitel je většinou jednatel (spojení vlastnictví s řízením).
- Je plně zainteresován na růstu hodnoty firmy.
- Jiné cíle – trvalá práce, být svým páнем...

MVA a EVA

- Proč se klade důraz na MVA a EVA a stakeholder value?
- Ukazatele lépe postihují zájmy akcionářů
- Vznik v roce 1993 Stern Stewart Management Services NY, USA

- MVA – Market Value Added, tržní přidaná hodnota
- Vyjadřuje rozdíl mezi tržní hodnotou a investovaným kapitálem.
- Ukazuje, kolik peněz investoři do podniku vložili a kolik peněz mohou získat zpět.

$$MVA = (P_s - P_p) \cdot N$$

P_s – tržní cena akcie

P_p – nominální cena akcie

N – počet akcií

- EVA – Economic Value Added
- Rozdíl mezi provozním hospodářským výsledkem (ziskem) podniku po zdanění NOPAT a jeho náklady na kapitál

Výpočet:

$$EVA = NOPAT - C \cdot WACC$$

NOPAT = čistý provozní zisk po zdanění

C = dlouhodobě investovaný kapitál

WACC = náklady na kapitál vyjádřený diskontní mírou

Interpretace výsledků:

$EVA > 0$ – hodnota projektu se zvyšuje,
podnik vytváří hodnotu pro vlastníky

$EVA = 0$ – investovaná hodnota se vrací bez
zhodnocení

$EVA < 0$ – dochází k poklesu hodnoty firmy

- Při řízení však manažer nevystačí s primárním cílem, musí sledovat celý svazek cílů
- Podle významu cílů (vrcholové, podřazené, mezicíle)
- Podle velikosti (omezené, neomezené)
- Podle časového hlediska (krátkodobé, dlouhodobé, stavové, statické, dynamické)
- Podle obsahu (ekonomické, finanční)

Podnikové funkce

